

KATHOLIKUS NÉPLAP.

7. szám.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer, Szerdán. Előfizetheti rá Pesten, a jó és olcsó könyvkiadó-társulat ügynökénél — czukorutca 6. szám. földszint, s a szerkesztőségénél. Vidéken a cs. kir. postahivataloknál.

Dicsőség magasságban az Istennek, s a földön békeség a jó akaratu embereknek. Luk. 2, 14.

Pest, február 16. 1853.

Előfizetési díj Budapesten kihordással fél-évre 1 ft. pp. vidékre postán, borítékban félévre 1 ft. 20 kr. pp. A lap szerkesztését illető levelek egyszerűen „a Katholikus Néplap szerkesztőségéhez” czimezendők. (Pesten a központi papnövédekén.)

Zarándoklat Jeruzsálembe.

Jeruzsálem, dec. 8-án 1831. (Folytatás.) Még nem volt későn, vágyódtam Gethsemanit látni, azon kertet, hová Jézus gyakran félrevonult tanítványival, és a hol ő halála előtti éjjel csókkal áruktatott el. Kérem tehát a titoknok-atyát és a tolmácsot, hogy engem vezessenek oda.

A fájdalemak kertjéhez utunkban Kedron patakon kelle keresztül mennünk. Ezen kert a szentföldi szerzetes atyák tulajdona. Csak egy rosz fal keríti, mellynek magassága három lábnyi, és csak egymásra halmozott kövekből áll. Kiterjedése több mint 100 négyszög lépés. Nyolcz olajfát látni itt, mellyek igen vastagok és látszólagosan vének már; a hagyomány szerint még Krisztus Jézus idejéből valók. Jól tudtam, miszerint a szent város ostromoltatásakor Titus köröskörül minden fát kiirtani parancsolt. De ha mindjárt szoroson teljesítettél is e parancs, mégis úgy hiszem szabad, sőt észszerű is azt gondolnom, hogy néhány mégis megmaradt; a mint történni szokott, midőn valamely város ostrommal vétetik be, habár a tábornok nyilván megparancsolta is, hogy mindenki megölessék, ritkaság, hogy 8 vagy 10 személy, sőt még több is a végveszélyből ki ne szabaduljon. Egyébiránt elismert dolog, hogy az olajfák több ezer évig is élének; és ha azon fák, mellyekről beszélek, fajuk fölött nem bírnának is más elsőséggel, csak hogy nedvöket ugyanazon földből szívják, mellyet a büntetésre méltó emberi nemzetért szenvedő Istenfiának könyei öntöztek; úgy hiszem már ez elég arra, hogy a keresztények figyelmét magukra vonják, s ezek részéről némi tiszteletet kiérdemeljenek. Nem is közelit hozzájuk senki tisztelet nélkül; a Görögök, Örmények, sőt az Arabok maguk is tisztelik azokat, úgy mint mi.

A jeruzsálemi zárda egy török pástort tart e

kerthen, hogy azt őrizze, nehogy az olajfák, mellyek öregsgök mellett is kevés gyümölcsöt még hoznak, mellyből olvasó készítettik, valamikép megsértesse- nek. A gyümölcs ezen ritkasága még nevelni látszik azon becsét, mellyel különben is bír. A mint tudomra adák, hogy egyházi átok alá esik, ki ezen fák leveleit vagy ágait tépni meri, már későn figyelmeztettek. Már akkor szabadságot vettem magamnak néhány gyümölcsöt leszakasztani, miáltal tudatlanságból bünt követtem el, mellyet ön, reméllem, megbocsájthatónak fog találni. Majd megfogom önnek mutatni e gyümölcsöt, ha az Isten önhez visszavezérel.

A kert legvégén van azon hely, hol az apostolok aludtak, midőn az Ur elhagyá őket, és imádkozni ment. Az mondatott nekem, hogy testök bevájta volna magát azon kövekbe, mellyen aludtak, s hogy még jelenleg is némi nyoma ennek látható volna; mindazáltal én semmit sem láték ott, melly ezen állítást velem elhitette volna.

Azon barlang, hol Jézus imádkozott, kevésse távolabb van, s a „halálos gyötrelem barlangja”-nak hivatik. Még egészen azon állapotban van, mellyben Üdvözítőnk idejében volt. Egy boltozat formában három ugyanazon kövből való oszlopon nyugszik. A világság egy nyíláson ömlik be, melly fölülről nyulik és nagy rostélylyal van fődve, hogy a kövek visszatartassanak, mellyeket a Törökök könnyen bedobálnának. Egykor egyenes ut vezetett belé, most azonban 8 vagy 10 lépcsőn kell lemenni. Ajtóval van elzárva, mellynek kulcsát a tisztelendő szent Ferencz-rendi atyák őrzik. E helyen, melly a világ legszentebb helyeinek egyike, szállta meg az Üdvözítőt a halál félelme, itt érzett ő mérhetlen fájdalemakat, itt emelte ő ellankadt kezeit a Teremtő felé, és szemei könnyeivel összefolyt véres verejtéke öntözé szent testét; itt volt végre, hol Jézus, az ártatlan, a kérlelhetlen végzet minden iszonyait kiállotta. Épen azon a helyen,

hol Jézus a halálos gyötrelmet szenvedé, egy oltár van, s ezen egy festvény, mely Urunkat ábrázolja, a mint azon angyal által bátorították, ki segítségére jött. Egy olly hely, mellyhez az ember benső borzadás nélkül nem közelíthet az, hol Judás mesterét elárulta. Ez mintegy 15 vagy 20 lépésnyi hosszúságú és szélességű tér, s két alacson fal közt fekszik. „Osculo“-nak nevezetik az irás azon helyétől, a hol ez mondatik: *Juda, osculo Filium hominis tradis?* (Judás! csókkal árulod el az emberfiát? Lukács 22, 48.) Mután a zarándok az elárult és megkötözött Jézust imádtá volna, azonnal borzadva távozik e helytől. Ha a szerencsétlen apostol az istentelen gonosz szerződést teljesítvén, czimboráihoz azt mondta volna, hogy: „A kit ütni fogok, azt fogjátok meg;“ — s ezután a hóhér csapatnak élére állván, karddal rohant volna Jézusra, ámbár büne így is borzasztó volna, mindazáltal kevésbbé lenne gyalázatos, mert nem volna álnoksággal összekötve. A lélek ezen irtózatatos gondolatnál kevésbbé háborodnék föl; de hol mutatnak a történeti könyvek gonoszabb és borzasztóbb árulást, a csókkal való elárulásnál? — „A kit megcsókolok, ő az, fogjátok meg őtet, és vigyázva vezessétek.“ (Márk. 14. 44.) Milly szavak! A szeretetnek leggyöngédebb jelét, egy barát, egy jóltevő, egy atya elárulására felhasználni, s ezt legdühösebb ellenségeinek általadni!

Ájtatos hallgatással tértem vissza ezután a klastromba. — Holnap, igen holnap lesz, kedves Károlyom! reám nézve azon nagy nap, mellyen a szent sir templomába bezárkozom, holnap fogom a Kálvária hegyén, ha mégis a tolongás megakadályozni nem fog, az égfelé emelt kezekkel megtenni azt, mire elhatározám magam, midőn Jeruzsálembé jövök.

Az obsitos.

Dicsértessék a Jézus Krisztus! Jó taval óta nem találkoztatok kedves falusi atyámfiái a „Kath. Néplap“-ban elbeszéléseimmel; de bocsássatok meg ti úgy, mint jó szerkesztő urunk, mert bizon a mai időben nem áll mindig a szegény ember fiának notára tolla vége. No de most mégis kerekedett egy kis kedvem, e lapok által édes falusi atyámfiáival egy pár szót váltani. — Gazduraim vegyék hát le kegyelmetek amott a mestergerendáról orruk csiptetőjét, köhrintsenek egyet, hijják össze cselédjeik nagyját apraját, és olvassák el amollyan tempósan historiámat, mellynek igaz történet minden szava pontja, olly igaz, minthogy magyar a ki mondja.

I.

Van Bánátnak egy kis magyar faluja, most ez egyszer nem mondom meg minek hijják; e falu felé ballagtam egyszer, és már messziről meglátom vala a

falu tornyát — az az ha volna, — no de ez még nem szegény, sőt minden jó lenne, ha benne káromkodó ember nem laknék. A faluba érvén, Balázs gazduramhoz, mint régi ismerőmhöz száltam, mert még ekkor e falunak papja nem volt; de bezzeg van ám most, még pedig a hivek bőkezűségéből a mint illik; mert bizon nem is jó dolog az, ha a nyáj pásztor nélkül van. — Alig kezdettem Balázs gazdurammal egy pár szót váltani, már is felborzadt minden hajam szála, a mint az ablak alatt elmenőket sújtásos teremtettyükkel fülhegyre vettem. Hej pedig épen ott áll egy nagy feszület is! És én már rég megmondottam, hogy kibőtüzöm ő kigyelmöket az ujságban, ha nem javulnak, mégis csak úgy jártam, mint az egyszeri pásztor, ki farkasnak mondá pater noster, és azt felelte rá: bárányláb. No de fiam-uramnak szólok, menyem is értse!

Balázs gazduram hallván a káromkodást, iszonyuan elpirult, ámbár máskor sem volt épen halavány. Hej uram, szólott ő nagy áhitatossággal, ez az istentelen káromkodás hoz annyi gyászt szegény magyarrá! Pedig gazduram sem volt jobb a diákné vészánál, mert ha ollykor a falu vénei és előljáráival együtt körüljárattá sz. János poharát, és a kancsó fenekére vetette a keresztet, ugyan tudta ám ő kelme is, bíró uram is véneivel együtt végig szórni az adtákat. Csoda-e osztán, ha gyermekek atyjuktól a mit hallanak és anyjuktól, arról szólanak az utcán? Ezt tudván épen dorgálni kezdettem Balázs uramat, mint a falu aféle kolomposát, hogy miért nem végezteti el a község mély belátású tanácsa által: mikép, ha már végkép ki nem lehet a mosdatlan szájakat irtani, legalább az utcai káromlást tiltsák el, hogy így ha már családnépét botránkoztatja a szemtelen káromkodó, legalább ne botránkoztatassa a falu többi jó embereit, és az idegeneket; mint mondottam, a hogy így dorgáltam Balázs uramat, egyszerre betoppan egy obsitos, s vele egy szende kinézésű szép menyecske. Megtisztelve minket, a mint dukál, az obsitos mellénk ült, a csinos menyecske pedig Balászné asszonyomhoz ment, a his házba, hol nemsokára a rokka vig pörgése hallatszott.

Szóbeszédközött csak rá jöttünk mi ismét a káromkodásra. Az obsitos nagyot sohajtva szólt:

— Biz uram csunya egy szokás a káromkodás, mellynek sok a kára, haszna meg nincs egy poltra ára. Hej hányszor büntette már meg az ur Isten e vétket, még pedig példásan, és az emberek még sem okulnak. Rettentő példa vagyok e részben én is. — Itt szava elállt, könnyek pörögtek elhalványult arczára, nem törölte le azokat, ölére hulltak le azok, és ott száradtak fel.

— Egy szomorú, két bú, három halálkép! no szomorkodjék édes komám uram, szólott Balázs gazda az obsitoshoz, hisz van oka örülni is, komám uram még boldogabb, mint sok ezer mások.

— Igaza van komám uramnak, válaszolt könynyebbülve az obsitos; és mi tovább mulattunk. Nem rossz dolog becsülettel mulatni, barátságosan beszélgetni, egy pohár borocskát üríteni, de annak rendi és módja szerint. Mi mulattunk, de nem részegeskedtünk, mint sajnos sok magyaroknál szokás, hol a barátságos multság füttyökösökkel és behorpadt koponyákkal végződik, hozzá számítva a lelki kárt, mit ilyenkor a sujtásos szidalmak is szaporítanak. Mi mulattunk, de multságunkat épületes elbeszélésekkel safrányoztuk és paprikáztuk meg, és innen kapott az olly jó ízt, hogy a jóra való ember még késő vénségében is szopogatja utánna ujja hegyét, szája szélét.

Ki tud szebb és épületesb historiát elmondani?! ez vala jelszónk. Az obsitos már szólni akart, én is neki gyürkődtem, de Balázs gazduram elálta szavunkat és szóla:

— Bagoly is bíró házában, az enyém az első szóla! én mondok egyet, kettő lesz belőle. Mert épen obsitos van közöttünk, szólok tehát egy obsitosról; ki nem járt ugyan még túl az operencián; sem nem lógatta le lábait a világ végén; sem nem vett csillagot le az égről, hogy lámpásul szolgáljon éjnek idején, ha pucolja tatos fakóját; sem nem kötötte Császár ő Felsege sövényéhez paripáját; sem nem kapott lázsiás tallért, amiért vitézül viselte magát a posztón, mert posztón soha sem állott, levén ő kegyelme valószínű tüzér, és így négykerékű ércz lovon járt; nem értett a füllentéshez, de annál jobban a vitézséghez; csak kár, hogy értett ő kelme a teremtetékhez is!

Csata volt, hogy hol volt, minek azt tudunk, elég az hozzá két ellenséges tábor állott szemközt. Csontos Náczi csak töltötte ágyuját, s nem is füttyent a repülő golyókra; nagyot durrant ágyuja, és ő újra töltött. S ha elmúlt a csata, győzött vagy vesztett, mi esodálni való; ő azzal nem sokat törődött. De ha szerit tehette, leterült a vérpirosló gyepre, elgondolt hazájára, szülőföldére, hol szülői, barátjai, és a falu legjobb legszebb lánya, eljegyzett Zsuzsikája honolnak, s tán néha néha rá is gondolnak.

— Istenem! sohajtozott ő ilyenkor, miért nincs vége már egyszer ez embergyilkoló háborúnak?! — Jobban szeretett volna ő otthon szerény falusi munkákat végezni, mint világhírű csatákban vitézségi hírnevet szerezni. És mégis alig vala az egész táborban nálánál elszántabb, vitézebb. Ha csatára szólt a trombita, szemei szikráztak, és csak úgy szórta ágyujából a vasgombócokat; hja ő azt hitte: hogy nem csak szívében, de szemei előtt is él és áll Zsuzsikája, ki őt látja, miként küzd és viaskodik, és ezért inkább szeretett volna százszor egymásután meghalni, mint Zsuzsikája szájából hallani, hogy jegyese nem a vitéz magyar nemzet ivadéka. És ezért ha csata után ka-

pitánya őt vitézségeért megdicsérte, nyölt a haja, s egész meglepéssel gondolt vissza elmúlt boldog napjaira, és még nagyobb reménnyel, ha a harczi küzdve leend a jövőre: mikor majd mig ő hat ókrón fogja szántani hazájának vértől meghízott földjét, addig a béke boldog élvezetével Zsuzsi készítette jó borsos levecske, pörköltus és turoscsusza, e mellett egy jó és szép feleség fogja várni az elfaradt, és hethédhét vármegyében elhírhedt Csontos Náczi gazdát.

Azonban ember tervez, Isten rendez.

Ismét csatáztak; az ágyúk dörögtek, de sajnos! a „rajta“-kiáltások közé borzasztólag vegyültek az istentelen káromlások is; és ezen káromlók között vitéz Csontos Náczi szitkozódása ugy harsogát a levegőt, mint bömbölő ágyuja. Isten, ki ugyan irgalmas, de igazságos bíró is, megsokalá már Csontos Náczi szemtelenségét: és egy elfojtott káromlás „jaj Istenemre“ változott. Vitéz Csontos Náczi vértől elborítva a földön hevert; ágyuja egy időre elhallgatott, és őt, mint haldoklót társai szomoruan egy szekerre emelték, és elhajtottak vele.

A katonai kórház egyik ágyán fekszik halványan iszonyu fájdalmak között a vitéz tüzér, az orvos aggodalmasan tekint reá, mert kétkedik: vajjon életben maradhat-e? Kapitánya nagyon szerette őt, s azért ő is meglátogató csonkult vitézét, kinek fájdalmát némileg enyhítendő, vitézségét pedig megjutalmazandó nehezen lihegő mellére érdemjelet tűzött.

— Köszönöm! mondá lassu hangon a vitéz, tartsa meg kapitány uram ezen kitüntetését mások számára, egy vitéznek elég érdemjel csonka karjai, és az, hogy sebet nem hátul, hanem elől hordozza. Elmúlt már nekem minden örömem, minden földi boldogságom, mert elvesztettem karjaimmal Zsuzsikámat is. Hisz ha bár fel is gyógyulok, hogy kívánhatnám, hogy egy gazdag, és szép hajadon, mint Zsuzsim, egy csonka és tehetetlen, meg e mellett szegény legényt fogadjon el férjeül. . . . Csak a sir adhat már nekem örömet. Ez alatt megjelent a kórház papja is; betegünk mosolyra erőltetett fájdalomtól eltorzult arczat, és szóla: „Jöjjön közelébb és maradjon nálam atyasága. Ezután kérő tekintettel folytatá: engedjenek meg vitéz kapitányom és orvos ur, távozzanak egy kissé, pap kell most nekem. A körülállók eltávoztak, csak a pap maradt a beteg ágyánál.

— Gyónni szeretnék tisztelendő atyasága! — Kedves fiam, felelt nyájasan a pap, örülök, hogy magad kívánod ezt, és nem teszesz ugy, mint azok, kiket figyelmeztetni, és sokszor mintegy erőszakolni kell e szent és üdvös cselekedetre. Jól teszed fiam; de tudd: hogy a szent gyónáshoz készülni is kell. Meg kell előbb vizsgálnod élted minden gondolatjait, szavait és tetteit, mert a lelkiismeret hanyag vizsgálásából eredt tökéletlen gyónás nem elég az üdvösségre.

— Instálom alásan édes lelkiatyám, felelt sohajtván a beteg, fájdalommal annyira megzavará elmémet, hogy jóformán gondolkodni sem tudok, legyen segítségemre, és készítsen a szent gyónásra. Szíves örömeteljesíté kérését a pap, s hozzáfogtak a lelkiismeret vizsgálásához. A mint Isten második parancsához értek, s a pap kérdezé: hát káromlás által nem szentségtelenítetted-e meg Isten szent nevét?

— Oh igen atyám! sőt éppen akkor is, midőn a golyó mind a két karomat elsodorá, és másszor is sokat, és sokszor.

— „Lám édes fiam, szólt komoly méltósággal a lelkiatya, mint bünteti Isten neve szentségtelenítését. Nem bünteti ugyan az első vagy második káromlásra, mint nálad is, mert várja atyai türelemmel a bűnös javulását; de ki jó szerivel javulni nem akar, azt büntetéssel és nyomorral vezeti az üdvös javulás útjára, megbünteti a testet hogy a lelket megmenthesse az örök kárhozattól. Ez történt veled is. Látom, hogy önkárodon lelked javulásnak indul. — De fiam, te még felgyógyulhatsz, és akkor aztán ne felejtkezzél meg ismét Isten második parancsáról. Mert lám fiam, mit vétett néked Isten, mit annak szent anyja Mária, vagy Istennek szentei, a miért te őket szidalmazod, szent nevüket gyalázod? Mi hasznod van a káromkodástól? Segített-e valaha valakin a káromkodás? soha sem! de ártott igen eleget, és elégnek már. Nemde Istentől várunk és várhatunk csak minden jót? és te őt a helyett hogy imádnád, áldanád: összeszidod! Vitéz kapitányodat, vagy más előljárodát merted-e valaha szemébe összeszidni? Ugye nem. És ő csak ember. Őt nem merted összeszidni, káromolni, mert tisztelted mint előljárodát, vagy mert féltél a mogyoróstud; és Istent, ki minden előljárok előljároja, nem borzadtál összeszidni! Vagy tán gondoltad Istened nem hall, nem lát? csalatkoztál fiam, mutatja ezt az is, hogy példásan megbüntetett éppen akkor, mikor őt káromlád. — Aztán nem balga a káromkodó? összeszidja azt, kitől segedelmet vár. Szidd csak össze a gazdagot, és oszt kérj tőle segedelmet: nemde segedelem helyett úgy hiszem ebrúdon fog kilóditani? és te összeszidod Istenedet, és még azt akarod: hogy segítsen! összeszidod a mennyország királynéját, hazád védasszonyát, és azt akarod: hogy közbenjárása által segítsen! — Mit mondanál továbbá például te fiam, ki csak egy közönséges ember vagy, ha társad, vagy alattvalód ok nélkül összeszidna gyalázna? no ugyan úgy hiszem farkasszemet néznél vele, sőt talán becsületed megsértéseért még elégtételt is követelnél. Igazságosnak tartod és méltán, hogy fejével lakoljon az, ki királyodat gyalázza; és te balga ember azt hiszed, hogy Istent, a királyok királyát büntetlenül gyalázhatod uton utfélen?! Gazembernek, vagy bolondnak mondod azt, ki valakit ok nélkül káromol, és te az ártatlan és érted köz-

benjáró Isten anyját és a szenteket káromolod, szent neveiket meggyalázod, a nélkül hogy valaha megbántottak volna téged; és te még tán mind e mellett felvilágosodott és becsületes embernek tartod magad?! Mondod: nem loptál, senkit meg nem csaltál, nem gyilkoltál, nem gyujtogattál, polgári kötelességeidet mindenkor híven teljesítéd, mindig az igazsággal tartottál, és mégis szerencsétlen vagy, szenvedned kell! A káromkodást tán csak úgy veszed fel, mint ártatlan pajkoskodást, vagy legénységi hetykeséget? Nem úgy van az fiam! a szent-írás a rablók, tolvajok, gyilkosok és paráznák sorába helyezi a káromkodókat, és bizonyítja: hogy valamint azok, úgy a káromkodók sem fogják látni menyégnek országát. Szenvedsz fiam, és véled talán milliók, de ne hidd hogy ártatlanul. Milliók káromlák veled együtt Istent és annak szentjeit. Isten pedig parancsainak áthágását mindenkor előbb utóbb megbünteti. Így büntette példásan már az ő testamentomban is Isten szent nevének káromlóit. A többi között Szennaherib Asszirusok királya nagy seggrel menvén Ezekias Juda istenfelő királya ellen, ki bizván Istenében, ámbátor csak kis serege volt, még sem adta meg magát. Szennaherib erre bizván iszonyu seregében, Rabzaczes követe által kicsufolá, és káromoltatá az élő Istent. Mi lön a következés? jövő éjre rá Isten boszuló angyala 85 ezer embert pusztított el Szennaherib táborából. És így az Istent káromló hadvezér és király szégyen szemre pusztult ki Juda orszagából.

Okulj fiam mindezekben és javulj. Mutasd fiam, ha fellábadsz, a magyar nemzet minden fiainak elcsönkult karjaidat, hogy lássák, mint bosszulja meg Isten a magyarok között olly gyalázatos szokássá vált káromkodást: s okuljanak ők is általad.“

Betegünknek sziveig hatottak e szavak, s elvégződvén a lelkiismeret vizsgálása, ajtatosan és töredelmesen meggyónt, tisztult lélekkel vette magához az imáandó Oltári-szentséget, és erős fogadást tön: hogy káromkodni soha többé nem fog. S most hadjuk el vitézünket, bizzuk őt Isten irgalmára, mi pedig kedves olvasóim tekintsünk egy kevéssé körül Gondolfalván, hol betegünk jegyese lakik.

II.

Épen gyertyagyujtas ideje volt, és Gondolfalv egyházlia végezvén az „angyalüdvözet“ harangozását, nagylihegve futott a faluházára, tudtára adni bíró uramnak a mint illik: hogy három felbokretázott huszárt látott a toronyból a falu felé vágatni. Szált a hír, volt lötás-futás a faluban, örege ifja összecsendült, s már mindenki előre ki akarta találni az új hirt, mit a huszárok hoztak. Sok anya hitte a három huszárbán láthatni újra rég távollévő fiát, sok hitvestárs férjét, és tán egy pár hajadon is ohajtván várt jegye-

sét. Zsuzsika lilium és tubarózás kis kertében esti harangozás óta még most is ott térdelt, elvégezte szüleiért, el jövővéért az imádságot, de neki még másért is kelle imádkozni, imádsága tovább tartott, mint az estéli harangzó. Harsogó éljenkiáltások hallatszottak az utcáról, de ő ezekkel nem sokat gondolt, és tovább imádkozott. Most egy kéz érinti vállait: édes anyja áll háta mögött, s hívja a házba, mert huszárok akarnak vele szólni.

— Oh anyám, Náczim nincs közöttök, jól tudom, ő nem huszár, ő ágyukkal jár; másokkal pedig semmi közöm. — De Nácziról akarnak hirt adni mint mondják, viszonzá az anya, jer leányom, anyád jelenlétében szólhatsz bár kivel.

Folkelt a leány, kötényével egy pár könnyet törtött ki szeméből, s követé anyját. Biróné asszony bement a házba, leánya pedig Zsuzsikája szokás szerint a mint dukál, még be nem szólítják, a konyhában maradt. A szobában elől állt bíró uram, Zsuzsi atyja ezüstgombos botjával; előtte pedig a huszárok, mint kérők egy sorban. A virágkoszorús icczéssel felköszöntötték az illetőket, azután az egyik huszár előbbre lépett, egyet köszörült torkán, és szólt:

„Diesértssék a Jézus Krisztus,
És a Máriának szent neve!
Tiszteli Csontos Náci hős barátunk
Gondolfalu érdemes bíráját,
Bíróuram hűséges életpárját,
Meg Zsuzsi Gondolfalu legszebb lányát!
S hirül adja: hogy vitéz Csontos Náci,
Seregünk egyik hős vitéze,
Előlépett immár főtüzérségre,
S holnap elfog jöni menyegzőre.
De akarná előbb tudni hive-e
Még az ő kedves szép Zsuzsikája?
Várunk azért adandó parulára,
Bíró uram s lánya válaszára.”

Egyet gondolt bíró uram, s aztán tekintélyes bírói hangon felelt:

„Csontos Náci vitézségét,
Lányomhozi szép hűségét,
Adott szavam becsületét,
Egész házam emberségét
Szerte tudják e faluban;
Itt a kezem, alku meg van:
Csontos Náci az én vejem,
Zsuzsi lányom övé legyen.”

Most beszólítottott Zsuzsi a bíró lánya, hogy tudtára adassék atyja határozata.

— Oh atyám, szólt a leány, tudod, hogy mindenkor engedelmes és tisztelő lányod valék, és most sem fogok ellenkezni akaratodnak; csak kérlek atyám engedj nekem is egy pár szót szólni a kérőkhöz. „Halljuk halljuk!” kiáltának a huszárok.

— Köszönöm vitéz urak, szólt a lány, sziveségteket, de kérlek vigyétek meg Csontos Náci je-

gyesemnek: mikép én, a mint eddig voltam, úgy ezután is holtomiglan hive maradok; de én katonatiszt-nének nem születtem, azt tőlem becsületes földmivelő lánytól ne várja, hogy én a regement után járkaljak. Én ő neki kezemet és szívemet mint munkás földmivelőnek, nem pedig mint katonának ígértem. Tisztelem Csontos Náci vitéz urat, s ha elfelejthet felejtsem el, hisz van nálamnál elég szebb és gazdagabb lány. Ezt mondván, atyja lábaihoz borult, összetett kezekkel sirva folytatá: Atyám ítélj most felettem, kitértam szívem érzelmét, tégy a mit akarsz leányoddal.

Volt suttogás, bámulás a jelenlevők között, egyik roszalta, másik helyeselte a lány nyilatkozatát; míg végre bíró uram így szólt:

— Anyjuk légy te gazda e szobába, tartsd jól a vendégeket, én a huszárokkal és leányommal a kis házba megyek; a dolog sokkal fontosabb, mintsem hübele Balázs módjára kikotyantanám akaratomat: mert nem akarnám sem a vitéz urakat megsérteni, sem pedig lányomnak szívfájdalmat okozni. — Sokáig folyt a kis házban a tanácskozás. Mit végeztek légyen? senki sem tudta más, mint az illetők. Elég az hozzá: a huszárok másnap felkendőzve bokrétázva vágattak ki a faluból; Zsuzsi pedig vidám arcczal jelent meg a reggeli misén.

E történet után egy pár hétre egy subába burkolt legény ballagott bíró uram házához; a pitvarban megállott, a kutyák nem ugatták meg őt, sőt inkább farkcsóválva nyihogtak és nyalogatták a jövevényt.

— Itt vagyok tehát, szólt sohajtva, e boldog napjaimra emlékeztető helyen! Oh boldog idők! akkor egy deli, munkára termett legény állt küszöböd előtt Zsuzsikám, és most?! egy rokkant obsitos. Akkor én osztogattam alamizsnát, most nekem kellend az emberek irgalmasságára szorulni. Oh Istenem, miért nem halhatok meg! . . . Megnyilt a pitvar ajtaja, és Zsuzsika állott a jövevény előtt. Mind a kettő mint sóbálványok álltak egymással szemközt: egyik sem szólhatott. Egy kis szünet után elkiáltá örömeben magát a leány:

— Így, illy ruhában szeretlek édes Náczim! A legény, ki nem vala más mint Csontos Náci, csak állt, és hallgatott.

— Náczim, hát nem szeretsz már? szólt keserves panaszhangján Zsuzsi, hisz máskor ha jöttél, megöltél, s most csak szemeidet mereszted rám. Mi bajod? Szólj galambom!

— Mi bajom — mi bajom? Oh Zsuzsim ha tudnád! Mond meg szeretsz-e még?

— Szeretlek, mint mindenkor.

— Oh ne szeress angyalom, ne szeress! én boldogtalan vagyok örökre!

— Hogyhogy Náczim?! . . . ne ijessz!

— Nem ijesztelek; de mit titkoljam tovább, előbb utóbb ugyis kitudod. Nemde azt hiszed: hogy az erőteljes és ép Csontos Náci jegyese áll előtted? pedig nem igaz; egy szegény nyomorékot látsz előtted. Ezzel megrázta vállait, subája legördült: és kezek helyett két csonka csutag lityegett az ingujak alatt.

— Jézus Mária! sikoltott fel a lány. De csakhamar összeszedve erejét és elnyomva könnyeit jegyese nyakába borult és szólt: most annál szentebb kötelességem szeretni téged. Enyém vagy Isten és emberek előtt Náczim! én leszek istápod, én gyámolód élted minden napjain. Ha tudtalak mint deli legényt szeretni, most vesselek-e meg, mikor kétszerte nagyobb szükséged van rám? Vagy hiszed-e hogy nézhetnélek nyomorogni, vagy öngyalázatomra más kezek által gyámoltatni? Nem!! Enyém vagy te örökre!

— Nagy Isten! álmodom-e?

— Nem álmodol jegyese; jer a szobába, kérjük szülőim áldását mi ránk.

Már ekkor a szeretőpár háta megett állott bíró uram feleségestül. Mindketten bámulták leányuk jó szívét, s megáldották őket.

Zsuzsi még esküvés előtt szorosan kikötötte magának: hogy leendő férjét soha se hallja többé úgy káromkodni, mint hetyke legénykorában tette.

Lányok, menyasszonyok! többet ér, és nagyobb hasznu az illy moring hat ökörnél.

Meg is ígérte ezt Náci, és fogadta: hogy jaj azon háznépének is, kit káromkodáson fog kapni.

— Igaz-e, ugy vót-e komám uram?! kérdé Balázs gazda a mellette ülő obsitostól.

— Ugy van! felelt örömkönyekkel a kérdező, ki nem vala más: mint ő maga személyében Csontos Náci, Balázs gazda legkedvesebb csonka komája, mint ő tréfásan nevezé. Erre ismét poharat töltöttünk; Náci bekiáltá Zsuzsikáját, ugyanazon szép menyecskét, ki véle jött, és még mi beszélgettünk, Balázné komasszonyánál fonyogatott; eljött az első hívásra a hü feleség, megtölté férje poharát, és olly szívesen itatta, mint csak galamb itathatja kedves fiait.

Csontos Náci és Zsuzsikája még ma is élnek, és az ugynevezett Haynau-alapítványból évenként elsőrendű segélyt is huznak. Meg is érdemlik. Gazduraim kurjantsák el szívből magukat: „Isten éltesse a jó lelkét, ki nem hagyta el nyomorában jegyését!” — En pedig édes atyámfiai minden jóra való legénynek illy jó feleséget kívának, de csak azoknak, és csak úgy, ha felfogadják: hogy többé nem káromkodnak.

Toldalékul pedig tudtára adom mindenkinek, kiket illet: mikép Balázs gazda csakugyan elvégezteté a tisztelt tanácsosal a mint következik:

„Miatán mi István első szent királyunk hő tisztelői maig is vagyunk és maradunk, míg csak e föl-

dön egy magyar lesz: István király pedig szorosan eltiltá a káromkodást, büntetést is szabván a káromkodókra; és miután iszonyu botrány az ártatlanokra nézve, ha szemtelen káromlásokat hallanak; ennél fogva jónak láttuk sz. István király tiszteletére, és a magyar nemzet boldogságára komolyan és ünnepélyesen elhatározni: hogy minden egyes káromlásért a káromló, és ha gyermek, annak szülői — a gyermeket szinte megbüntetvén — 2 font viaszgyertyát a templomnak, és 2 pengő forintot a szegények számára tartozik lefizetni; második áthágáskor e büntetés megdupláztatik; harmadszor áristommal és bűjtöléssel szigorítottatik. A javulni nem akarót pedig kiböcsüljük, és irgalom nélkül számüzzük községünkbe. Datum G.-Falván, 1851-ik év aug. 19-én tartott tanácsülésünkbe. Jegyzette és kiadta Szondi István, notarius loci.“

Berecz.

Katholikus hitélet.

XI.

Tápio-Bicske, február 2-án. A kath. anyaszentegyház híve mindig örvend lelkében, valahányszor látja: hogy Jézus sz. hitének igazsága a tevélygések fölött diadalmaskodik. A Tápio-Bicskei kath. község illy örömben részesült január hó végén, látván a kath. hitvallásra letett ünnepélyes esküjét két helyvét hitvallásu mester legény Major József, és Major István testvéreknek, és egy ágostai vallásu hajadon, Kmetty Katalinnak. Adja az Isten, hogy naponként szaporodjék azok száma, kik használván Isten kegyelmét, a kath. egyház kebelében keresik, és találják föl boldogságukat.

G.

XII.

Pécs, febr. 5. 1853. Városunk t. tanácsa elhatározta, az eddigi czélszerűtlen normáliskolai épület helyébe még a jelen évben egy czélszerű s diszes tanodai épületet emelni. Az oktatás ügyéről gondoskodás minden községnek legszebb kötelességei közé tartozik, és városunk bizonynyal megfelelő illy szent kötelességnek ez ujjab intézkedés által.

E napokban tanítványaim a Kath. Néplap által értesülvén a chinai pogány gyermekek szomorú helyzetéről, vetélkedve sieltek megtakarított fillérekkel azok megmentését elősegíteni. Az adakozó gyermekek voltak: Biber J. 10 kr., Burghardt L. 5 kr., Cseh L. 7., Csepí Gy. 4., Csonka A. 4., Einberger A. 6., Haas K. 2., Heigl A. 4., Heigl L. 6., Horaung F. 12., Horváth J. 3., Horváth József 2., Horváth K. 1., Jozipovics J. 10., Királovics K. 3., Kindl K. 10., Koharics F. 3., Lakies M. 4., Lechner P. 6., Marton F. 3., Michalovics J. 4., Missetics J. 2., Nagy J. 6., Peller Gy.

6., Pécs L. 10., Piacsek F. 6., Ribies M. 1., Schreyer E. 6., Soos J. 4., Szabó Gy. 4., Szabó J. 4., Szakvári K. 6., Szemány P. 12., Theilsbauer M. 10., Wizinger K. 4., Zechmeister V. 6 kr. p. p. Összesen tehát 3 frt 16 krt adtak össze némely tanítványaim, mely öszszegzet ezennel a tisztelt szerkesztő ur további rendelkezése alá beküldeni bátorkodtam.

Szombathy Ignác,
s. k. n. isk. reáloszt. tanára.

Hazai tudósítások.

Felső-Patty, február 3-án. A keresztény szeretetnek foladata jót tenni mindenkivel. Ily szeretetről akarom jelen tudósítással értesíteni Krisztushan szeretett keresztény társimat Felső Rába-Pattyról, Vas vármegyéből. Nt. Czuppon József ur az, kiből a szegények jötevőjét mutatom be kedves hitrokonimnak. Ő 1809-ik év végén lelki segédkép rendeltetésű Felső-Pattyra, négyévi segédpáztorkodása után mint plebános vevé át k. hiveinek kormányzását, és 1850-ki december 31-én vett búcsút kedvelt hivatásától, kiket 40 év lefolyása alatt példás életével az ur Jézusnak nevelni buzgólkodott. Megtorve lévén a hosszú munkás évek terhétől, nyugalmat ohajtott kifáradt testének; fölulást újatos lelkének, melynek szabad röptét a soknemű gond korlátok közt fogva tartá. Távozásakor, mely valóban érzékeny volt, oly emléket hagyta köztünk, mely örökre s pedig hálásan élni fog mellünkben. Ugyanis hosszú tapasztalása által jól tudta: mily bajokkal küzdöttek szűkölködő hivatásúak, ezeknek felszólására s az inség idején való ápolásukra egy saját költségén szerzett belső felkötést, s reáépített kölkházat és magtárt, mind cseréppel fődött 100 pozs. m. gabonával együtt ajándékozott olyformán, hogy az épületben 3 szoba, hozzátartozó szükséges étterem, konyha s istállóval mindég szegénysorsu, de a tisztaságot kedvelő Fárabelieknek jutányosb áron adassék bérbe ki, és a bejött mennyiség az épület épen tartására fordítassék; e mellett egyik lakó köteleztetik a templom seprő- s mosónéjának ingyen szállást adni. kinek számára e jótéteményen kívül évenként legalább egy mérő gabonát is ajándékozott. — A magtárról, mely 3 osztályu, úgy rendelkezett, hogy az alsó, vagy is földszinti osztályban tartassékazon 80 mérő rozs, és 20 mérő buza, melyet a Fárabeli szegényeknek valláskülönbség nélkül hagyományozott ily meghagyással: hogy mindenkor azon időtájban, midőn legszorultabb állapotban vagyon a szegény ember, s legdrágább szokott lenni a gabona, osztassék ki, aztán mikor legolcsóbban hozzájuthatni, adassék vissza, tisztáért tisztát, egy kissé eregetve, nehogy később beszáradás vagy rosszabb mérés által az egész összeg megsemmisüljön. A magtár 2 felső osztályát utódainak a F. Pattyi plebánosoknak hagyta örök használatul, ismervén a körülményeket, mik e környülethez vezettek jötevő keblét. Egy darab szántóföldet is hagyott ez intézetnek, annak jövedelmét szinte a ház évi bevételeihez rendelte csatoltatni. A plebános 3 választott egyénnel vezeti e szép intézet ügyét. A tisztább kezelés s lelkiismeretes fölgyázás végett ellenörködés tekintetében a magtár kulcsok egyike a plebános, másika egyik választmányi tag kezeire van bízva. Rendes számadás tartatik évenként az intézet évi bevételei- s kiadásairól. A nagylelkű hagyományozó végszavában arra int bennünket: vegyük csekély ajándokát oly szívvél, mint minővel ő azt tevő, és a parányi kezde-

ményt adakozó készségünkkel teremtsük egy nagyobbserű segélydévét át. Láthatjátok innét ker. atyámfiai, hogy a valódi jötekonyság a vallásos érzetnek buzgó kifolyása, a mint ennek is egyedül a ker. szeretet a természetes szülőanyja.

Neked pedig nt. Czuppon József ur, kegyes jötevőnk! ki hozzánk, mint Istenben növelt gyermekid iránti vonzalomból szeretetednek tisztaságát gazdag ajándokod által megmutattad, az egész rokonvilág előtt hálados szívből köszönetet mondunk, erősen meglévén győződve, hogy mit Jézus szegényei számára jelen végrendeleted által hagyományozál, annak gazdagabb kamatját veendél ott: hol a szeretet Istene még egy szívesen nyújtott pohár vizért is kellő díjt adand. Ő fog neked is kegyes fizetőd lenni tisztelt Aggostyán! mindekéért, miket ker. szeretettel az ő szegényeinek bőkezűen kiosztottál! Isten szent áldása mindnyájunkkal.

Egy felső-pattyi polgár.

Kéty, február 3-án. Az üdvözítő anyaszentegyház csalhatatlan tanát követik Kéty községnek kath. hivatású; ennek kívánják szentelni minden perceiket, s áldozni szíveiket. Legkellemesebb foglalatosságai közé számítja ezen nép: vasárnapokon és ünnepeken Isten házat meglátogatni, a hátralévő szünidejét pedig hasznos könyvek, és a Katholikus Néplap olvasására szenteli. Minek következtése az, hogy az iskolának szükséges voltát elismervén a nép. magzatját oda örömezt bocsátja, és szükséges iskolai szerekkel s könyvekkel elegendően felruhazza. Minap néhány új, „a jó és olcsó könyvkiadó-társulat“ által kiadott ABC-és könyvet szereztem, s azokat ezen serdülő csemeték közt érdem szerént szétosztam. Másnap alig virradt meg, már a kisdédek azon kérelemmel járultak hozzám: miszerint ezen szép és hasznos tanulmányi könyvet mindnyájok részére szerezném meg, s a szülőik igen kész fizetők lesznek. A kétyi kath. nép ezelőtt 50 évvel alig számlált néhány lelket, (mert $\frac{1}{2}$ része reformatus) jelenleg már 220 lélekre szaporodott. Ezen nép az idő változó viszontagságaival hamar megbarátkozik, mert Istenbe veti minden reményét; de van egy tárgy s ohajtás, mely leginkább foglalkoztatja elméjét, s melynek hiányát ő a legnagyobb szükségei közé sorozza t. i. Istenháza; mert azon hely, a melyben imáit végezni szokta, s a mely egyedül iskolának vala építve, kiesynysége miatt őt befogadni nem képes. Mire nézve elhatározott szándoka, a Mindenható imádságra magának kisszerű szentegyházat építtetni. Hogy pedig a feltett cél elérhetővé tessen, a Barti anyaegyház lelkipáztora, nt. Mészáros János ur gyakorta buzdítá kétyi fiokegyházi hivatásúakat ezen ügy felkarolására, nemkülönbön adakozásra is. Az adakozást a jó pásthor maga nyitá meg, sőt édes reményt is nyújtott övének, miszerint az építendő szentegyházba saját költségén állitott sz. oltárt. És ime mily gyümölcsözők a jó lelkiatya szavai! a tőke már is 700 v. forintig felrug, a melyet a méltos esztergomi főkáptalan, méltos Fekete János kanonok s ezimzetes püspök ur kegyes közbenjárása által 50 v. forinttal felsegíteni méltóztatott, a miért néki elegendő hálát adni s köszönetet szavazni képesek nem vagyunk. Még néhány jöltévő fog általunk felkérteni ezen sz. ügy gyámolítása végett. A hátralévő szükségelt öszvegbirtok aránylag szedetik be a hivatásúktól, a mire minnyájan magukat felkötöztették. Addig is az Istenbe helyezvén bizodalunkat, Ő tőle kérünk mennyei segedelmet, hogy szívünket alhatatossá téven, a feltett jó szándékban bennünket felsegíteni méltóztatassék. Mert ha Isten velünk! kiesoda ellenünk?

Porubszky István,
rendes iskolatanító s jegyző.

Kupuszina (Bacsából) február 8-án. Innen mult hó utolján 6 egyén néhány akó bor megvásárlása végett Baranya megyében kebelezt Vörösmatra utazott, s egy pár napi

ottlétük alatt a kívánt mintegy 35 akó bort megvásárolván, azt egy csekély vízi malomnál használni szokott ladikra felrakták, a mit annyira megterheltek, hogy a bekövetkező veszedelemtől a legesenedőbb időben is méltán tartani lehetett: ők azonban daczára a hózivatáros időnek, és a mi még több, a nap magasztos ünnepi voltának a borral terhelt edényt f. hó 2-án vagyis Gyertyaszentelő napján vizre hoesájtják. Azonban ezen vakmerőségükért, és Istenről megfélejtkezésükért kevés idő múlva borzasztóan lakoltak, mert a borral terhelt edényen a Dunán alig haladtak néhány dülő földet, midőn orkánként dülő zivatar a borral terhelt edényüket habokkal elborítá, a minek következtében egy a ladikon lévők közül azonnal a habok martalékává lön, a többi öt pedig a felfordult ladik széleibe kapaszkodva, a fölbőszült Duna habjaival huzamosb ideig küszködtek, s már már ezek is esztelen tetteiknek áldozatjává lesznek, ha a Dunapartján lévő koresmáros, kit az isteni gondviselés megmentésükre rendelt, őket megpillantván, veszedelemből ki nem szabadítja, a kik közül azonban egy dermesztő hidegtől átjárátván, kiszabadítása után kevés perczek múlva élni megszűnt. S így ezen megfontolatlan lépésből eredett áldozatok elhunytát két özvegy, és több neveletlen árva sírva kesergik.

Sinkó Mihály.

Különfélek.

A „Religio“-ban olvassuk: Ő es. kir. apostoli Fellege multévi dec. 15-éről kelt legfelsőbb határozata által megengedni méltóztatott, hogy a magyarországi herceg-primás és esztergomi érsek Nagyszombatban Jezsuita-Novitiatust alapíthasson.

A szokásos nagybőjti szónoklatok Budapesten ez évben következő sorozatban tartatnak meg. Budavárban: nt. Grohe Eduard, budavári káplán ur szónokol minden pénteken, délutáni 4-kor; Krisztina-városban: nt. Kriegler József hittanár ur minden vasárnap 4-kor; a capucinus atyáknál: Gaudentius atya, vasárnaponként 4-kor; Pesten, a belvárosban: nt. Thuránszky Hermann, tábori lelkész ur, pénteken 4-kor; a József-városban: nt. Markusz Gyula ur, ugyanott káplán, csütörtökön 3-kor; Teréz-városban: nt. Zierer Károly ur, ugyanott káplán, vasárnap 3-kor. Kísérje a sz. lélek malsztja üdvös fáradozásukat!

Napoleon császár gyakran meglátogatja a compiegnai kórházat, hol is szívesen beszédbe ereszkedik a betegekre folgyelő irlalmas nénikék főnökével, a már 84 éves Massin nénével. Massin néninek az a szokása van, hogy a mi szíven, az van a nyelvén. Minap Napoleon császár színt meglátogatta a kórházat, s ez alkalommal a böcsületrend keresztjével akarta felékesíteni Massin nénit, a beteg katonák ápolása körül szerzett érdemei miatt. Ez azonban szépen megköszönte a kitüntetést, s előhuzott kebléből egy kis feszületet s mondá: „Ez az a kereszt, mellyért én felszázadig szolgáltam, ez a jó, az égnek valódi keresztje.“ De egyszersmind megkérte Massin néni a Császárt, hogy adja a neki szánt érdemkeresztet, s a vele járó 250 forintot, egy sebesült ka-

tonának, kinek a lábát a kórházban lekellett vágni, s kinek számos családja van. Napoleon teljesítette kérelmét. Massin néni pedig Jézus Krisztus keresztjében a legjobb érdemkeresztet bír.

A mint hírlík, pápa ő szentsége a közép-afrikai missiót támogató Mária-egyletet szintazon bucsu-engedélyekkel ajándékozta meg, mellyek a nagy francia hitterjesztő társulatnak még előbb adattak. — Szinte hírlík, hogy a jövő ősszel a Mária-egylet nagy küldeményt szállítand közép Afrikába, Knoblechter számára, mellyhez egyuttal új hittérítők is fognak csatlakozni.

Tong-Kingban Bonnard hittérítő multévi aprillióban mint vértanu hiteért hőiesen meghalt! A mandarinok a folyóba süllyesztették a vértanu holt testét, de a keresztények azt felkeresték s tisztességesen eltemették.

Az egykori híres egyházi szónok, Abraham a Sancta Clara a jezsuita-rendről következőleg ítél: „A jezsuita-rend olyan, mint a diófa, melly minél rakottabb, a gonosz fiuk annál inkább hajgálják doronggal.“

Imint jelent meg, s Pesten Emich Gusztav könyvkereskedése által megszerezhető a következő munka: „Magyar Alváry, azaz latin nyelvtani szabályok a nevek neméről, ejtegetéséről az igék multja s hanyatjáról és a hangmértékről, számos példákkal felvilágosítva és rövid verstannal ellátva. A gymnasiumi ifjuság számára emlékezteti tárgylírta Mutschenbacher Alajos, pesti egyetemi tanár s gymnasiumi finevelő intézet tulajdonos. Most, ugymond a szerző, miután a gymnasiumok új szervezeténél fogva a latin nyelv tanulására egyéb tanulandó, s most már anyai nyelven előadott tárgyak halmaza miatt, nem jut annyi idő, hogy a tanár az Alváry Emanuel-féle latin versezetek fejtegetésével hónapokat töltsön: szukség olly tanmódról gondoskodni, melly kevesebb fáradsággal és rövid idő alatt ugyanazon célhoz juttasson.“ A font kitelt ok birta szerző urat arra, hogy Alváry ismeretes verseit új köntösben kiadja magyarul, a tanító uraknak ez által jó szolgálatot tenni híven. Ara a szépen kiállított s 95 lapra menő munkának 40 kr. p.

Kegyes adományok jegyzéke.

A közép-afrikai missio számára: Leitensbauer Amideus atya, a servita-rend pesti házának perjele 5 frt. Buschek Eduard atya 1 frt. Koller Jakab atya 1 frt. Precechtel Rupert atya 1 frt. Nogall Janos spiritualis ur 1 frt. Babnigg Máté ur 1 frt. Flóra kisasszony 1 frt. Eisele Mária kisasszony, pesti tagok 1 frt.

Schlör Alajos emlékkövére: Főtisztelendő Hollók Imre apát s rosnyói kanonok ur 4 frt. Egy névtelen Rosnyóról 1 frt p.

Kiadja „a jó és olesó könyvkiadó társulat;“ szerkesztő Blumelhuber Ferencz.

Emich Gusztáv könyvnyomdája, uri-uteza, 8. sz.

Megjele
dán. E
olesó k
ezukor
kesztőse

A k
S
tentele
harap
nek; f
ugy,
csakn
vétké.
ugy v
nemes
gonos
is elka
terem
Kriszt
gyobb
tudja
tehat
mint r
ten m
jávav
Avva
megy
lyano
káron
tartóz
lédjei
gyerr
alig k
gesen
koni
keike
ges r
jaink
ben
káron